

POGŁĘBIENIE WSPÓŁPRACY POLSKIEGO RADIA Z RADIEM CZECHOSŁOWACKIM I Z RADIOFONIĄ WĘGERSKĄ

Polskie Radio, które współpracuje z radiofoniami państw Demokracji Ludowej, po przeprowadzonych naradach z przedstawicielami Radiofonii Czechosłowackiej i Radia Węgierskiego rozszerzyło zawartą w latach ubiegłych umowę radiofoniczną. W wyniku ostatecznych rozmów odbytych w dniu 4 kwietnia w obecności Ministra Kultury i Sztuki, ob. Stefana Dybowskiego, nastąpiło uroczyste podpisanie umów mających na celu rozszerzenie ram współpracy między radiofoniami oraz dalsze zbliżenie kulturalne sąsiadujących z sobą narodów.

Czechosłowensky Rozhlas reprezentował dyktor programowy dr Miroslav Oczadlik, Magyar Radio — dyrektor naczelny Kalman Hallas i dr Emil Balczyk. Ze strony Polskiego Radia umowę podpisali: dyrektor naczelny Wilhelm Billig i dyrektor programowy mgr Zygmunt Młynarski.

Dotychczasowe wyniki współpracy radiowej między Polską a Czechosłowacją pozwoliły na jej dalsze pogłębienie. Utrzymane zostają poranne koncerty dla świata pracy, audycje rozrywkowe dla przodowników pracy oraz „Przy sobocie po robocie”. W ciągu lata wymieniane będą koncerty muzyki rozrywkowej, ludowej, pieśni masowych, muzyki tanecznej, operetkowej oraz lekkich utworów operowych. Radiostacje czechosłowackie transmitować będą ważniejsze imprezy Ogólnopolskiego Festiwalu Muzyki Ludowej, przysyłając wzajem nagrania muzyki

PIERWSZY FESTIWAL MUZYKI LUDOWEJ ZESPOŁY WIEJSKIE PRZED MIKROFONAMI POLSKIEGO RADIA



Foto Wdowiński

Przed mikrofonami Polskiego Radia wystąpiły liczne zespoły ludowe. Skrzypek i kobziarz — górale, zwracali na siebie uwagę swymi pięknymi regionalnymi strojami.

TRZYDZIESIETYSIĘCZNY ZWIĄZEK ZAWODOWY

W dniach 15 i 16 kwietnia obradował w Warszawie Organizacyjny Walny Zjazd Delegatów Związków Zawodowych, łączących się w jeden trzydziestotysięczny Związek Pracowników Sztuki i Kultury. Zebrani serdecznie powitali przybyłych na Zjazd artystów i pracowników Moskiewskiego Teatru Dramatycznego.

Obrady Zjazdu otworzył w imieniu Rządu oraz Ministerstwa Kultury i Sztuki wicemin. W. Sokorski przytaczając dane świadczące o wielkich osiągnięciach Polskiego Radia w pracach kulturalno-oświatowych.

REZOLUCJA POŁĄCZENIOWA

Walny Zjazd delegatów b. zw. zawodowych pracowników kultury, po wysłuchaniu deklaracji przedstawicieli tych związków, wita z radością decyzję połączenia ZZP Polskiego Radia, Filmu, Muzyków,

ludowej czeskiej i słowackiej. W dniu 1 maja radiosłuchacze obu krajów dzięki reportażom dźwiękowym zapoznali się z przebiegiem obchodu święta robotniczego w Polsce i Czechosłowacji. Przewidziano także wymianę materiałów literackich a w szczególności słuchowisk, audycji humorystycznych i satyrycznych, nagrań sztuk teatralnych oraz materiałów propagandowych w postaci wydawnictw radiowych.

Z Radiem węgierskim Radiofonia Polska wymieniać będzie audycje „Węgry przemawiają do Polski” i „Polska przemawia do Węgier” oraz cotygodniowe audycje słowno-muzyczne „Z życia Węgier” i „Z życia Polski” W godzinach największego słuchania radia w miesiącach letnich transmitowane będą koncerty muzyki popularnej. Radiosłuchacze węgierscy zapoznają się także z ważniejszymi audycjami Festiwalu Muzyki Ludowej oraz z przebiegiem obchodu święta 1-majowego w Polsce. Wzajemnie za to Polskie Radio otrzyma nagrania węgierskiej muzyki ludowej oraz reportaże dźwiękowe z uroczystości 1-majowych. Ponadto obie Radiofonie dostarczać będą sobie nawzajem materiałów literackich, propagandowych itp.

W ciągu najbliższych miesięcy Polskie Radio zawrze specjalne umowy z Radiofonią Czechosłowacką i Radiem Węgierskim w sprawie współpracy radiotechnicznej i wymiany wzajemnych.

W maju br. rozpoczął się w Polsce Festival Muzyki Ludowej, organizowany przez Ministerstwo Kultury i Sztuki oraz Polskie Radio. W tej wielkiej imprezie udział biorą liczne zespoły ludowe z różnych dzielnic kraju, orkiestry filharmoniczne, zespoły Polskiego Radia, chóry z różnych miast Polski, oraz soliści.

Festival Muzyki Ludowej obejmuje trzy fazy: w pierwszym okresie (od 8 do 15 maja) Festival odbywać się będzie w Warszawie, w drugim okresie — we wszystkich miastach, gdzie istnieje Rozgłośnie Polskiego Radia. W trzeciej fazie festival odbywać się będzie w środowiskach, nie objętych planem imprez pierwszych dwu okresów (a więc w miasteczkach, wsiach itp.). Prawie 3.000 zespołów amatorskich z całej Polski weźmie w miesiącu maju udział w Festiwalu Muzyki Ludowej. Będzie to potężna manifestacja na cześć muzyki ludowej, jej życia i dalszego rozwoju.

Polskie Radio transmitować będzie wszystkie ciekawsze koncerty tego Festiwalu, przede wszystkim koncerty warszawskie i wiele koncertów miast wojewódzkich. Resztę koncertów w miastach powiatowych i niektórych gminach wiejskich nagra na taśmę i w późniejszych terminach również wyśle na fale eteru.

W dniu 15 i 16 kwietnia obradował w Warszawie Organizacyjny Walny Zjazd Delegatów Związków Zawodowych, łączących się w jeden trzydziestotysięczny Związek Pracowników Sztuki i Kultury. Zebrani serdecznie powitali przybyłych na Zjazd artystów i pracowników Moskiewskiego Teatru Dramatycznego.

Obrady Zjazdu otworzył w imieniu Rządu oraz Ministerstwa Kultury i Sztuki wicemin. W. Sokorski przytaczając dane świadczące o wielkich osiągnięciach Polskiego Radia w pracach kulturalno-oświatowych.

Walny Zjazd Delegatów wybrał władze nowego związku oraz uchwalił rezolucję, w której wyraził przekonanie, że imperialistyczne siły podżegające wojennych są zbyt słabe wobec woli pokoju milionów ludzi pracy, popierających Światową Federację Związków Zawodowych — ostoję pokoju.

Audycje szkolne



Foto Januszewski

Młodzi słuchacze audycji szkolnych o instrumentach muzycznych zapoznali się już z fletem, klarinetem, trąbką i waltornią. Na zdjęciu widzimy wykonawców tych audycji oraz speakera.

GAZETKA RADIOWA

Nr 5 (21)

Warszawa, Maj 1949 rok

Rok III

Czyn pierwszomajowy

Polski świat pracy wita 1 Maja — Międzynarodowe Święto Klasy Robotniczej zwiększoną wydajnością we wszystkich gałęziach przemysłu, usprawnieniem działania przedsiębiorstw i urządzeń, oszczędnościami w gospodarce materiałowej i personalnej. Ale nie tylko w osiągnięciach natury ekonomicznej wyraża się Czyn Pierwszomajowy. Poza zwykłymi obowiązkami wykonywanymi w znojmym trudzie powszedniego dnia robotnicy witają swe największe święto pogłębieniem sojuszu robotniczo-chłopskiego. Wyraża się ono w konkretnej pomocy załóg fabrycznych poszczególnym gromadom wiejskim w zorganizowaniu stacji maszynowo-tractorowych i elektryfikacji wsi oraz radiofonizacji.

Na specjalną uwagę zasługuje akcja prowadzona przez robotników przedsiębiorstw przemysłowych przy radiofonizacji wsi. Akcja ta rozpoczęta została w Warszawie przez pracowników Zakładów Wytwarzających Materiałów Technicznych, którzy w godzinach wolnych od zajęć przeprowadzili radiofonizację podwarszawskiej wsi. Robotnicy zakładów dali bezpłatną robociznę i transport na przewiezienie materiałów technicznych. Wezwanie rzucone przez uświadomioną załogę warszawską, która zdaje sobie sprawę z ważności i zakresu działania radia w Polsce Ludowej, nie zostało bez echa. W ślad za Warszawą podążyły inne ośrodki przemysłowe w kraju, biorąc w swą opiekę poszczególne gromady wiejskie i radiofonizując ich wiejskie.

Radiofonizacja wsi jako Czyn Pierwszomajowy świadczy dobitnie o wielkim znaczeniu radia — jednego z najszybszych źródeł informacji a zarazem potężnego środka wychowania świadomych swych zadań i obowiązków obywateli.

Na terenie województwa łódzkiego Z.M.P. w ciągu dwóch miesięcy przeszkoili na kursie radiofonizacyjnym 37 swoich członków z terenów



Foto Kamera

Junacy Służby Polsce w woj. poznańskim powitali 1 Maja wzmoczoną pracą przy radiofonizacji wsi.

PRZYSPOSOBIENIE RADIOWE

Szybki rozwój radiofonii przewodowej w Odrodzonej Polsce stwarza konieczność wyszkolenia kadr technicznych — o wiele większych i lepiej wyszkolonych niż przed wojną. Przed wojną zapotrzebowanie na radiotechników ograniczało się do obsługi kilku radiostacji nadawczych i drobnej naprawy odbiorników, sprawozdanych, podobnie jak części zamienne, w olbrzymiej większości z zagranicy.

Dzisiaj sieć przeszło 500 radiowęzłów rozsieanych po całym kraju wymaga kilkuset dobrych techników, którzy potrafia dać sobie samodzielnie radę z naprawą i konserwacją aparatury, nie czekając aż przyjdzie im z pomocą inżynier z oddalonego nieraz o kilkadziesiąt kilometrów oddziału technicznego Dyrekcji Okręgowej Polskiego Radia. A liczba radiowęzłów wzrasta stale tak samo, jak wydłużają się linie radiofoniczne, których w samym tylko roku 1949 wybuduje się 8,5 tys. km — do przeprowadzenia ich potrzeba dużej ilości monterów.

Aby sprostać szybko rosnącemu zapotrzebowaniu, Polskie Radio we własnym zakresie przeprowadzi szereg kursów, szkoleń w pierwszym rzędzie własnych pracowników. ZMP, SP i Zw. Samop. Chłopskiej, z inicjatywy SKRK i przy

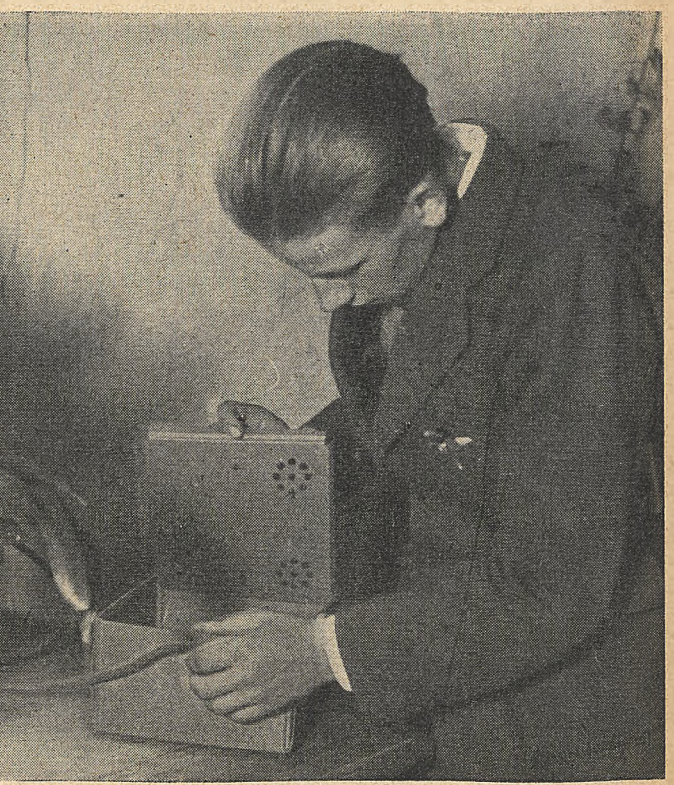


Foto Film Polski

nu miasta i województwa. Rezultatem tego kursu była radiofonizacja wsi Bendzelin koło Kuluszek, gdzie wybudowano 4,3 km linii i za-

instalowano 97 głośników. Jest to pierwsza wieś na terenie okręgu łódzkiego, zradiofonizowana w stu procentach.

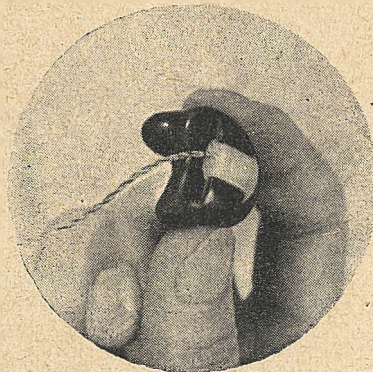
Następny etap — to radiofonizacja przez Koło ZMP przy Centrali Tekstylniej wsi Skrzyńsko w powiecie opoczyńskim. Wieś ta dostała piękny prezent: sto głośników wraz z całkowitą instalacją.

Za przykładem młodzieży poszły łódzkie fabryki. W ostatnich dniach Państwowe Zakłady Wyrobów Drzewnych nr 1, Oddział „W”, Przemysłu Włókienniczego zobowiązały się zradiofonizować wytypowaną przez Polskie Radio wieś. Jednocześnie wezwały one do współzawodnictwa Państwowe Zakłady Przemysłu Jedwabniczo-Galanteryjnego nr 1, które z kolei wezwały do podobnego czynu Państwowe Zakłady Przemysłu Jedwabniczego Nr 8.

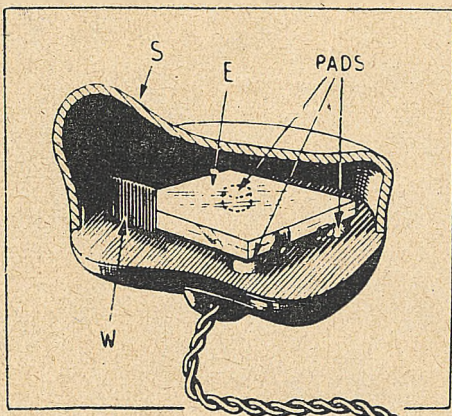
CIEKAWOSTKI...

Urządzenia radarowe w postaci uproszczonej są niezwykle pomocne w najrozmaitszych dziedzinach życia. Zagadnieniami tymi zajmuje się bardzo ciekawa gałąź radiotechniki zwana radiolokacją. Aparat radarowy uprzedza kapitana statku o niewidocznych rafach podwodnych, o bliższej obecności gór lodowych lub okrętów. Radar pozwala przewidywać pogodę i jest przewodnikiem lotnika.

Brak słuchu jest jednym z wielkich nieszczęść człowieka. Uczeń starając się kalcetwu temu zapobiedz wynajdując najrozmaitsze aparaty umożliwiające słyszenie. Jednym z takich urządzeń jest miniaturowa słuchawka z łatwością mieszcząca się w uchu. Połączona jest ona z aparaturą wzmacniającą oraz mikrofonem i umożliwia słyszenie wszystkiego, co mówi osoba przemawiająca do tego aparatu. Słuchawki te włączone do aparatu radiowego pozwalają na korzystanie z audycji radiowych.



Mała słuchawka zbudowana jest z materiału plastycznego i posiada taki kształt, że można ją łatwo umieścić w małżowinie usznej. W przekroju widąc system płytek (F). Obudowa (S) przepuszczająca dźwięki wytworzone przez ergania membrany, obciążonej ciężarkiem (W) oraz opierającej się na elastycznych podkładach (PADS).



W Szwajcarii na szeroką skalę zastosowano aparaty do zapisywania dźwięków zainstalowane przy telefonach. Do tego celu służy specjalne urządzenie zwane ifosofonem. Właściciel telefonu, który jest jednocześnie abonentem ifosofonu, oprócz normalnego numeru aparatu posiada przynany numer dodatkowy. Właściciel wychodząc z domu nastawia wówczas swój aparat telefoniczny na numer ifosofonu. Gdy w tym czasie ktoś do niego zadzwoni, w telefonie odzywa się głos: „Tu jest ifosofon pana X, głos wasz jest automatycznie notowany, proszę mówić”. Właściciel telefonu po powrocie do siebie znajduje dokładną treść przekazanej mu wiadomości. Co więcej — może on zatelefonować z miasta do swego ifosofonu, a ten mu wszystko opowie. W radiofonii tego rodzaju urządzenie jest znane od dawna — jest to tzw. aparat magnetofonowa.

WYNALAZCA RADIA

„Jak to dobrze, że mam radio! Czy to nie jest wspaniałe, że tu, w miejscowości, oddalonej o dziesiątki kilometrów od dużego miasta mogę słuchać pięknych koncertów czy czytywać” — myśli niejeden spośród naszych radiosłuchaczy, siedząc przy radioodbiorniku, który łączy go z szerokim światem. Z tego względu wszyscy odczuwamy żywą wdzięczność dla tego, kto pierwszy wynalazł ten cudowny sposób przesyłania głosu bez pomocy skomplikowanych drutów i urządzeń. Nie każdy jednak wie, kto był właściwie twórcą radia.

Ojczystą radia jest Związek Radziecki. Wprawdzie na wiele lat przed wynalezieniem radia uczeni całego świata dokonawali ważnych prac badawczych nad poznaniem zjawiskających własności fal elektromagnetycznych, jednakże wszystkie te prace nie miały żadnego praktycznego zastosowania. Dopiero uczonej rosyjski, Aleksander Popow (1859 — 1906), opierając się na swych długich i żmudnych badaniach, dokonał wielkiego wynalazku — zbudował pierwszy na świecie aparat radiowy.

Oczywiście, ten pierwszy aparat radiowy nie przypominał ani trochę używanych dziś aparatów. Jednakże przy pomocy tego urządzenia można było wysłać i przyjmować sygnały. Początkowo zasięg stacji nadawczej Popowa był bardzo niemały, sygnały można było odbierać zaledwie w odległości kilku metrów od aparatu wysyłającego fale.

Dnia 7 maja 1895 r. A. Popow na posiedzeniu Rosyjskiego Towarzystwa Fizyko-Chemicznego oznajmił o wynalezieniu przez siebie sposobu przekazywania na odległość sygnałów przy pomocy fal elektromagnetycznych. Wówczas nie umiał on jeszcze produkować fal elektromagnetycznych i odbiornik jego przyjmował wyładowania elektryczne w czasie burzy.

Przyrząd mój — mówił Popow — po dalszym udoskonaleniu go może być użyty do przekazywania sygnałów na odległość przy pomocy szybkich drgań elektrycznych, jeżeli tylko wynalezienie zostanie źródło takich drgań, posiadające dostateczną energię.

Członkowie Towarzystwa Fizycznego — uczeni rosyjscy — przyjęli oświadczenie, A. Popowa entuzjastyczna owacją.



Aleksander Stiepanowicz Popow — znakomity uczonej rosyjski, wynalazca radia, wg portretu wykonanego przez artystę malarza N. Korina.

Minał niecały rok i Aleksander Popow otrzymał swego przyrzeczenia, 24 marca 1896 roku w tej samej sali z amfiteatralnie rozmieszczonymi ławkami, pełnej fizyków i elektrotechników rosyjskich, Aleksander Popow zademonstrował swe aparaty: radio-wo-nadawczy i odbiorczy. Spod walców aparatu odbiorczego z charakterystycznym stukotem wychodziła taśma papierowa, na której, przy pomocy kropek i kresek, dokładnie wypisane były słowa pierwszego na świecie radiogramu. Nadal go asystent Popowa Rybkin — przyjmował zaś w odległości 250 metrów

SPOLECZNY KOMITET RADIOFONIZACJI KRAJU NA NOWYM ETAPIE PRACY

W kwietniu br. odbyła się w Warszawie ogólnopolska konferencja delegatów Zarządów Okręgowych SKRK, która zapoczątkowała nowy etap jego działalności. Przedstawiony na tej konferencji realny plan finansowy, oparty na ścisłej analizie możliwości przeorganizowanych częściowo Zarządów Okręgowych, wyznacza konkretne zadania, jakie SKRK zobowiązuje się wykonać do końca bieżącego roku.

Na czło tego szczytu wysuwa się zradiofonizowanie 6 tys. szkół i 2 tys. świetlic młodzieżowych. Ponadto współdziałające ściśle z Polskim Radiem SKRK zobowiązał się zebrać sumę 150 milionów zł na rozbudowę radiofonii przewodowej ze środków nie przewidzianych w budżecie P. R.

OBSŁUGA RADIOWA MIĘDZYNARODOWYCH TARGÓW POZNAŃSKICH

Polskie Radio przeprowadza radiofonizację terenów Międzynarodowych Targów Poznańskich. Z głośników zainstalowanych na budynkach i pawilonach wystawowych nadawana będzie muzyka z płyt oraz specjalne audycje słowne. Polskie Radio nada także szereg reportażów dźwiękowych nie mogących osobście zwiedzić tej niezwykle ciekawej wystawy. Audycje z Międzynarodowych Targów Poznańskich rozpocznie będzie specjalny sygnał skomponowany przez młodego muzyka poznańskiego, H. Czyżę.

Aleksander Popow. W owym dniu ludzkość uzyskała dobitny dowód, że istnieje możliwość telegrafowania bez drutu.



Lenin przed mikrofonem Radia Radzieckiego. Genialny przywódca mas ludowych był również jednym z organizatorów Radiofonii Radzieckiej, która w ostatnim dziesięcioleciu osiągnęła niesłychanie wysoki poziom rozwoju.

Wynalezienie radia otworło nową epokę w historii rozwoju nauki i techniki. Ze wszystkich bardzo licznych i różnorodnych dziedzin zastosowania radia najszybciej rozwijała się radiofonia, jako dziedzina o najbardziej masowym znaczeniu. W roku 1945 na cześć 50-lecia od dnia odkrycia radia przez Popowa rząd sowiecki postanowił „uwzględnić niezmierne ważną rolę radia dla kulturalnego i politycznego życia ludności i dla obrony kraju, w celu popularyzacji osiągnięć radzieckiej nauki i techniki w dziedzinie nauki i w celu rozwoju radioamatorstwa szerokiej warstwy ludności, obchodząc corocznie dzień 7 maja jako Dzień Radia. Dzień ten obchodzony jest corocznie jako ogólnonarodowe święto, poświęcone pamięci A. Popowa. Na cześć wielkiego wynalazcy w Leningradzie i na wyspie Hogland wzniesiono pomniki. W Leningradzie na gmachach, w których mieszkał i pracował Popow, umieszczone zostały tablice pamiątkowe. W szeregu wyższych uczelni ZSRR ufundowane zostały stypendia im. Popowa, zaś Akademia Nauk ZSRR ustanowiła złoty medal jego imienia, który przyznawany jest corocznie za wybitne prace w dziedzinie radiotechniki. W roku 1948 ten zaszczytny medal otrzymał uczonej radziecki Walenty Wołodgin.

W dniu 7 maja czytelnicy słuchający radia powinni nawiązać o wielkim wynalazcy rosyjskim Aleksandrze Popowie, którego upamiętnia trud badawczy dał nam tak wielki wynalazek — radio.

Radiostacja z modulacją częstotliwości

Polskie Radio przygotowało plany budowy w Warszawie 10 KW radiostacji posiadającej modulację częstotliwości, która pracować będzie na fali o długości około 3 m. Odbiór tej stacji pozbawiony będzie wszelkich zakłóceń, występujących na falach średnich i długich. Mieszkańcy Warszawy i okolic, którym dają się we znaki trzaski i szumy, spowodowane przez silniki elektryczne, będą mogli się zapatrzyć w specjalne odbiorniki radiowe, zapewniające niezwykle czysty odbiór. Szczególnie znaczenie będzie miała ta stacja nadawcza dla radiowęzłów stołecznych i okolicznych, które nie mają połączenia kablowego z rozgłośnią i transmitują dla głośników mieszkaniowych audycje wraz z odebranymi z eteru zakłóceniami.

NOWY SYSTEM SPRZEDAŻY RADIOODBIORNIKÓW

Wobec ustalenia przez Min. Handlu Wewnętrznego nowego sposobu rozdziału odbiorników radiowych, Polskie Radio zaniechało indywidualnej sprzedaży aparatów poszczególnym nabywcom, natomiast współz z SKRK zajmować się będzie społecznym rozpraszaniem odbiorników radiowych i radiosprzętu jedynie dla szkół, burs, szpitali, domów wychowawczych, świetlic związków zawodowych oraz zmegefoni-zowanych zakładów pracy. Dla prywatnych osób sprzedaż odbywa się w oddziałach i sklepach detalicznych Centrali Handlowej Przemysłu Elektrotechnicznego.

Prenumeratę za „Gazetkę Radiową” w wysokości:

50 zł — kwartalnie,
lub 200 zł — rocznie,
należy wpłacać na konto Administracji tygodnika „Radio i Świat”, P. K. O. nr I-7520, zaznaczając na odwrocie przekazu: Prenumerata „Gazetki Radiowej”.

